

Ekonomikas ministrija

Regulatīvā vide un finansējuma pieejamība valdības instrumenti investīciju veicināšanai

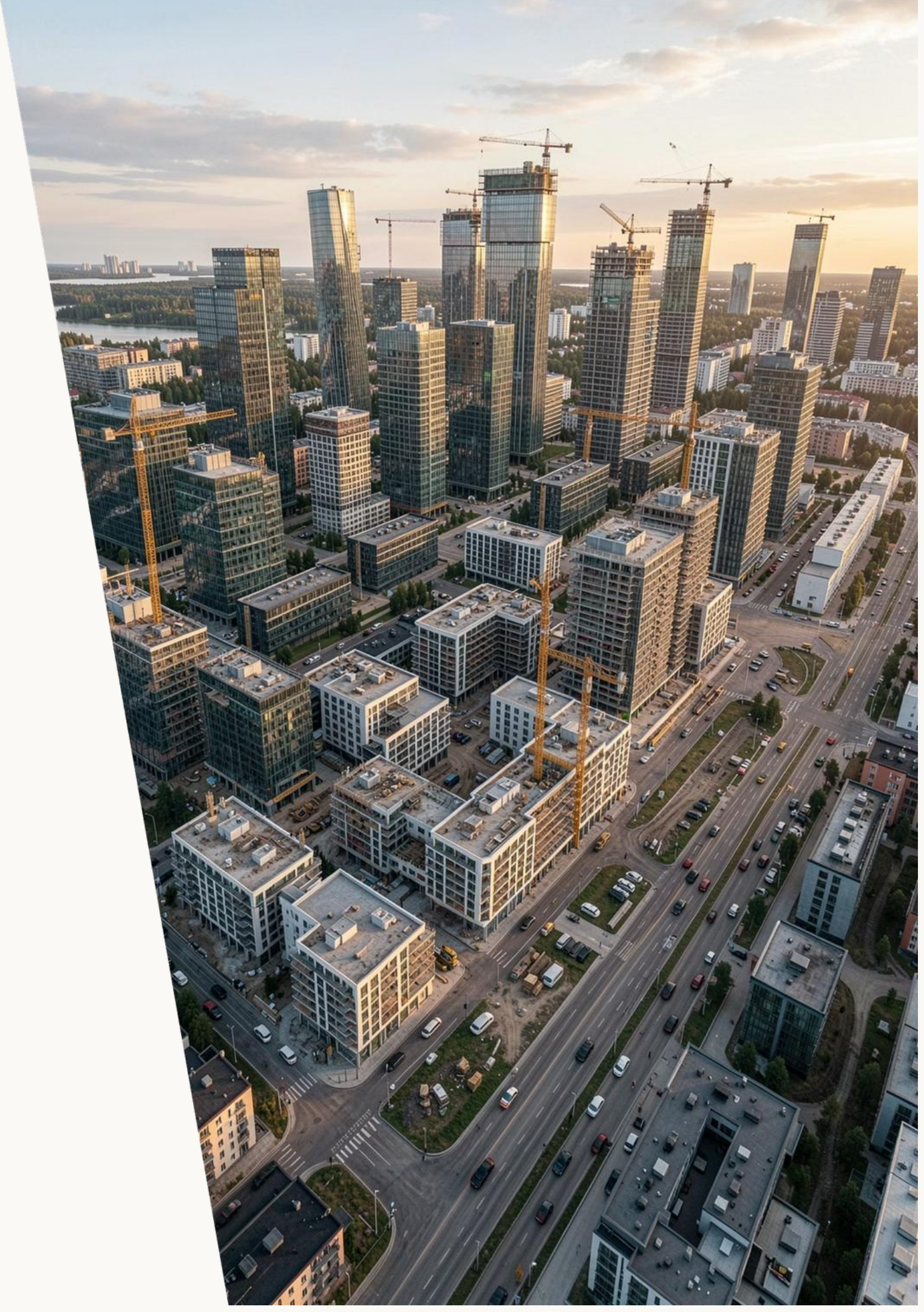
Būvniecības nozares konferencē
"REGULĒJUMS. FINANSĒJUMS. ILGTSPĒJA."
2026.gada 17. jūnijā
Krāslava

Nekustamā īpašuma attīstīšanas administratīvo procesu kapitālais remonts – «0» tolerance nevajadzīgam administratīvam slogam

Valdības apstiprināts rīcības plāns ar gandrīz 60 pasākumiem, kas vērsti uz vienota, konsekventa un digitalizēta procesa ieviešanu – no būvniecības ieceres ierosināšanas līdz būves ierakstīšanai zemesgrāmatā. Apstiprināts MK 2024.gada 2.aprīlī

Pārskatīti teritorijas plānošanas, ietekmes uz vidi novērtēšanas, būvniecības, atmežošanas un īpašuma reģistrācijas procesi

Būtiskākie secinājumi, kas ir priekšlikumu pamatā

Nekustamā īpašuma attīstīšanas sistēma rada būtiskus šķēršļus investoriem un kavē nozares attīstību. Divas galvenās problēmas prasa steidzamu risinājumu.

Sadrumstaloti procesi

Nekustamā īpašuma attīstīšanas procesi, lai gan secīgi īstenoti, ir sadrumstaloti un nav papildinoši vai savstarpēji saistīti. Procesī norit neatkarīgi, reti ņemot vērā iepriekšējā posma rezultātus. Katrs posms tiek uztverts kā atsevišķs, bez sistēmiskas pieejas.

Tiesiskās paļāvības trūkums

Investoram nav nodrošināta tiesiskās paļāvības principa pilna ievērošana – netiek aizsargātas «iepriekš iegūtās» tiesības. Līdz procesa beigām nav skaidrības, vai plānotā attīstīšana ir tiesiska. Konsekvences trūkums lēmumos ļauj «stop krānu noraut» jebkurā posmā, neskatoties uz iepriekšējiem pozitīvajiem lēmumiem.

Administratīvā sloga mazināšana — uzstādījumi

Valdības apstiprinātais rīcības plāns ietver **gandrīz 60 pasākumus**, kas vērsti uz vienota, konsekventa un digitalizēta procesa ieviešanu — no būvniecības ieceres ierosināšanas līdz būves ierakstīšanai zemesgrāmatā. Plāns sabalansē īpašnieka un sabiedrības tiesības, pilnveidojot procesus, bet nemazinot tiesību tvērumu vai drošības prasības.

Stabilitāte investoriem

Skaidri «spēles noteikumi» ikvienam.

Mazināta politiskā ietekme ekspertu līmeņa lēmumos, palielināta politiskā ietekme «spēles noteikumu» definēšanā.

Iepriekš iegūtās tiesības netiek pārvērtētas nākamajos posmos — investoriem tiek nodrošināta lielāka juridiskā stabilitāte un paredzamība visā attīstīšanas procesā.

Digitalizācija

Viss process — no pirmās idejas līdz ierakstīšanai Zemesgrāmatā — notiek digitāli, ar efektīvu datu apmaiņu un skaidru atbildības sadalījumu starp procesa dalībniekiem.

Efektīvi izmantojam informācijas sistēmās esošus datus citu valsts funkciju īstenošanai.

Kompetences uzticēšana

Elastīgs process, kuru organizē paši procesa dalībnieki. Sistēma balstīta uz uzticēšanos nozares profesionāļu kompetencei — bez liekas birokrātijas un papīra dokumentiem.

Elastīgs process — uzticēšanās kompetencei

Galvenais mērķis: elastīgs process, kuru organizē paši procesa dalībnieki. Sistēma balstīta uz uzticēšanos nozares profesionāļu kompetencei, nodrošinot skaidru atbildības sadali un efektīvu datu apmaiņu digitālā vidē.

Procesa dalībnieki organizē paši

Investors, projektētājs un būvnieks paši koordinē procesu digitālā vidē — bez liekas birokrātijas un papīra dokumentiem. Procesu organizē paši dalībnieki, izmantojot BIS sistēmu.

Būvvaldes loma — sabiedrības intereses

Būvvalde neskata satura jautājumus, bet seko līdz procesam un nodrošina sabiedrības interešu aizsardzību. Skaidra atbildības sadale starp nozares dalībniekiem, precizētas valsts un pašvaldību institūciju lomas.

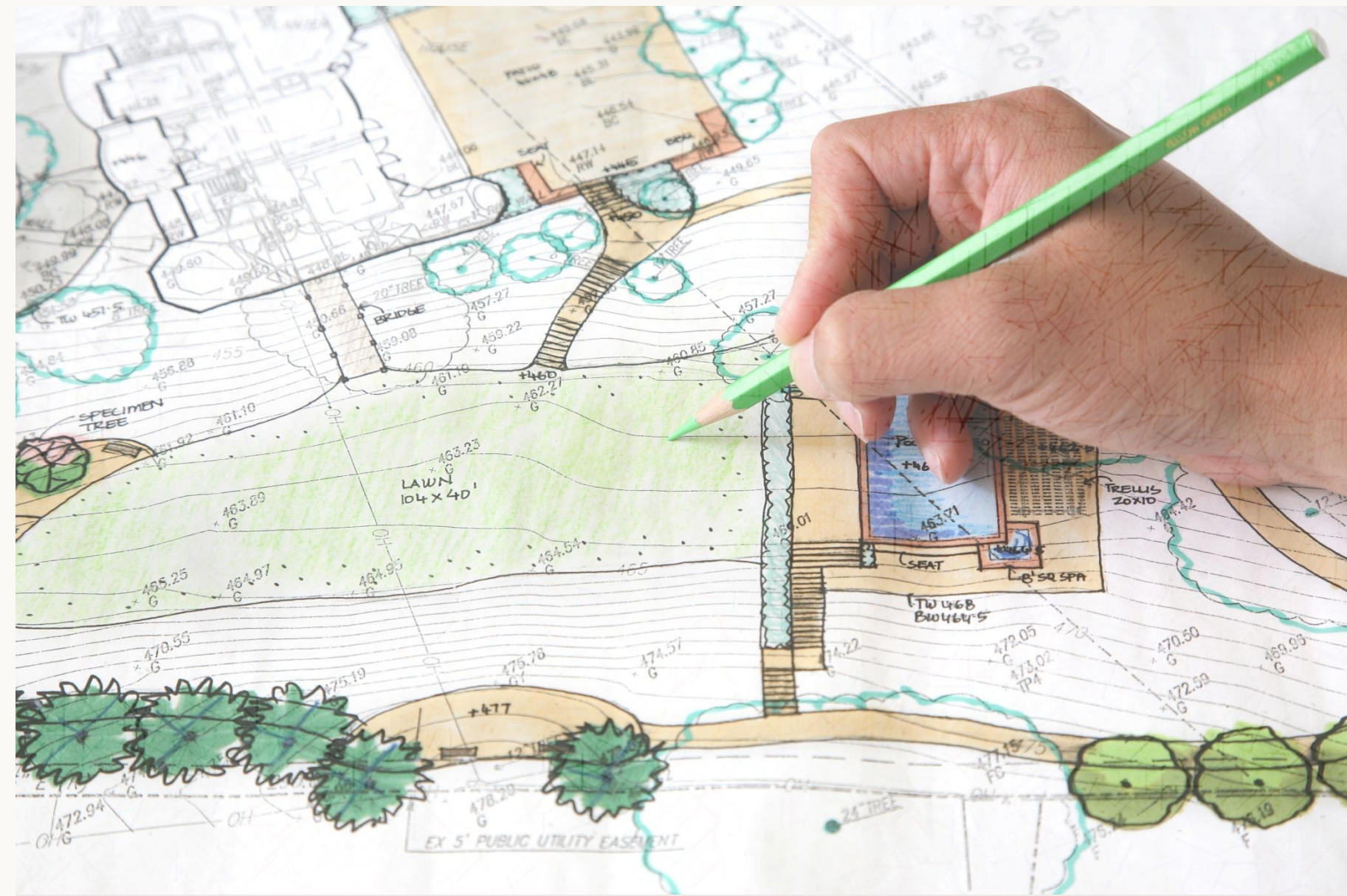
No idejas līdz ZG — vienā digitālā plūsmā

Viss process — no pirmās ieceres līdz ierakstīšanai Zemesgrāmatā — notiek digitāli, ar efektīvu datu apmaiņu un skaidru atbildības sadalījumu.

Teritorijas plānošanas jautājumi

Izpildīts

- Samazināts termiņš teritorijas plānojuma un lokālpānojuma apstrīdēšanai, panākot lielāku stabilitāti
- Uzlabota sabiedrības informēšana un iesaiste, veicinot jēgpilnu dialogu jau teritorijas plānošanas procesā un samazinot strīdu risku vēlākajos posmos
- Iepriekš iegūto tiesību aizsardzība – iegūtās tiesības netiek pārvērtētas citos procesa posmos
- Uzlabota apbūves rādītāju aprēķināšanas metodika

- ✔ **leguvums:** Lielāka stabilitāte, prognozējamība un noteiktība investīciju projekta īstenošanā – nākamajos posmos tiek respektēti iepriekš pieņemtie lēmumi, tie netiek pārskatīti un mainīti.

Būvniecības process: 6 soļi no izpētes līdz nodošanai

Jaunais process nodrošina skaidru, digitalizētu un efektīvu ceļu no pirmās ieceres līdz būves reģistrācijai – ar precīzu atbildības sadali un noteiktiem termiņiem katrā posmā.

01

Teritorijas izpēte

Teritorijas plānojums, inženiertīkli, topogrāfija, ģeoloģija.

03

Ieceres veids

Paziņojums / Paskaidrojuma raksts / Būvatļauja.

05

Būvdarbu nosacījumu izpilde

5 darba dienas. Būvdarbu veicējs, apdrošināšana, uzraugi. Būvdarbi un to fiksācija BIS sistēmā.

02

Ietekmes uz vidi novērtējums (ja nepieciešams)

1–2 mēneši vai 6–12+ mēneši. Enerģētikas un vides aģentūra.

04

Projektēšana

Būvatļauja 1 mēnesis, būvprojekts, projektēšanas nosacījumu izpilde – 15 darba dienas.

06

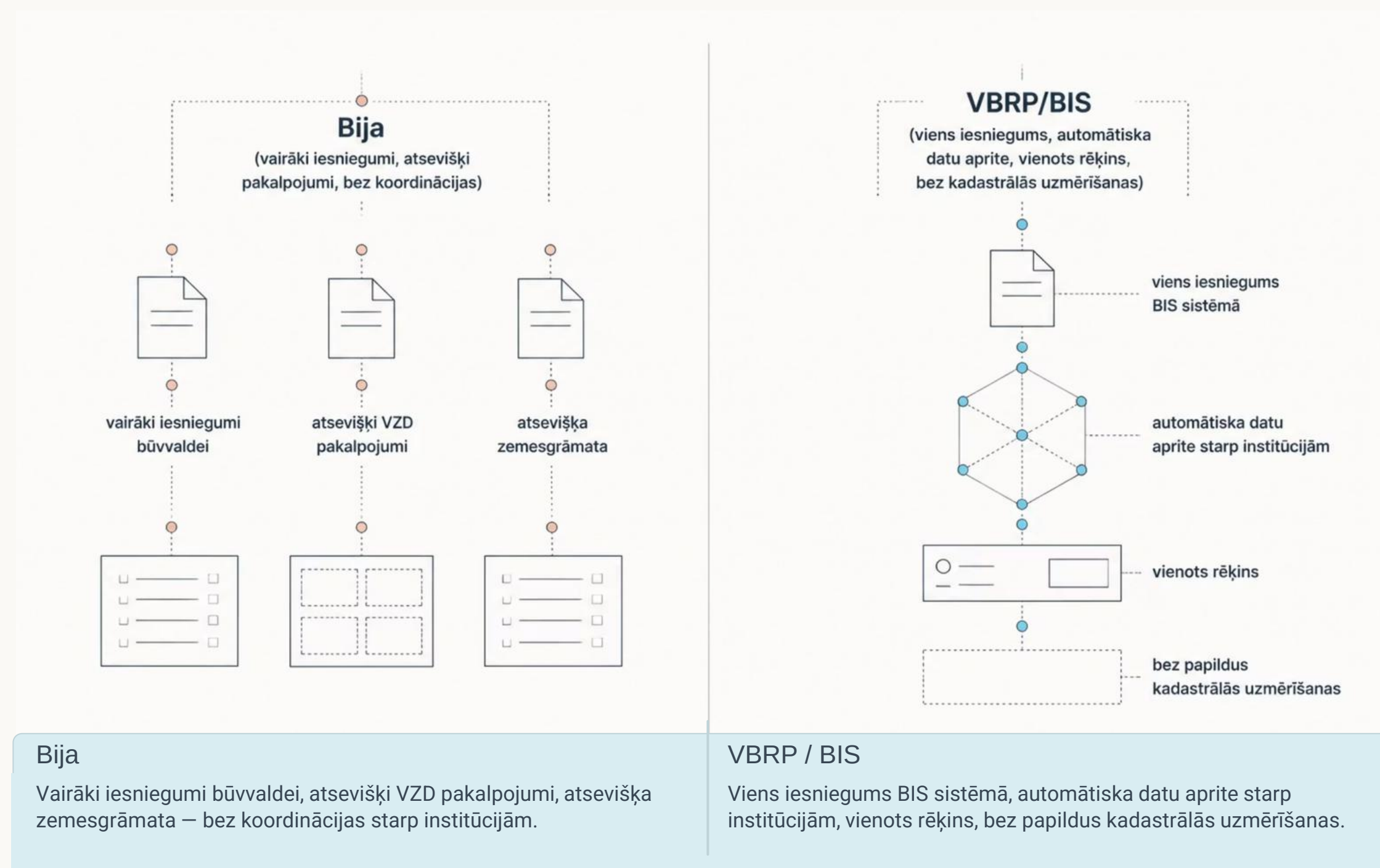
Nodošana ekspluatācijā un reģistrācija

Nodošana ekspluatācijā un reģistrācija Kadastrā un Zemesgrāmatā.

Vienotais būvju reģistrācijas process (no 06.01.2026)

Rīcības plāns radikāli maina pieeju būvniecības procesa organizācijai – no sadrumstalotas birokrātijas uz vienotu, digitalizētu sistēmu ar automātisku datu apriti un skaidru atbildību. Process tiek pilnībā digitalizēts un notiek pēc **“vienas pieturas aģentūras” principa**: sākot ar Būvniecības informācijas sistēmā (BIS), turpinot kadastra informācijas sistēmā un noslēdzot zemesgrāmatā. Dati starp sistēmām tiks nodoti automātiski un secīgi, mazinot administratīvo slogu gan iedzīvotājiem un uzņēmējiem, gan valsts iestādēm.

Reģistrācijas laiks kadastrā saīsināsies no 25–32 dienām uz 10–15 dienām. Kopumā 85 % no visu ēku būvniecības iecerēm, kurām ir nepieciešama būvatļauja, tiek piemērots VBRP.

REZULTĀTI

Būvniecības process — sasniegtie rezultāti un gaidāmie ieguvumi

- Būtiski atvieglots process rūpnieciski ražoto ēku novietošanai - pilna būvprojekta vietā pietiks ar tehnisko pasi, ģenerālplānu un pamatu risinājumu.
- Būtiski atvieglota atkārtota būvizstrādājumu izmantošana -apdarē un nenesošajās konstrukcijās vairs nav nepieciešama sarežģīta atbilstības novērtēšana.
- Uzlabots būvdarbu fiksācijas process BIS sistēmā
- Autoruzraudzība būvdarbu laikā vairs nav obligāta – par tās nepieciešamību lemj attīstītājs.
- Projektēšana var turpināties līdz nodošanai ekspluatācijā, skaidri nosakot atbildību par izmaiņām projektā.
- Ļauta ēku nodošana ekspluatācijā pa kārtām, kas būtiski paātrina loģistikas centru un lielu industriālo objektu attīstību.
- Atvieglota dzīvojamo ēku nodošana ekspluatācijā – pietiks ar minimāli nepieciešamo dzīvošanai gatavo funkcionalitāti

30-50%

Mazāk ierakstu

Samazināts nepieciešamo ierakstu skaits un attiecīgi birokrātijai nepieciešamais laiks

3 mēn.

Ātrāks process

Līdz 3 mēnešiem samazinās laiks būvniecības ieceres īstenošanai

5%

Ietaupījums

Ietaupījums būvniecības ieceres izmaksām, samazinot nepamatotu prasību risku

Būvniecības ieceres realizācija posmos — "0" cikls būvniecībā

Likumprojekts "Grozījumi Būvniecības likumā" paredz tiesības uzsākt būvdarbus paralēli projektēšanai, izstrādājot tehnisko projektu un īstenojot būvdarbus pa posmiem.

Kas mainās?

Paredz būvniecības ieceres realizāciju posmos, kas ļauj uzsākt pirmā posma būvdarbus, kamēr turpinās nākamo posmu detalizācija. Paātrina būvdarbu uzsākšanu, ļauj elastīgi detalizēt būvprojektu līdz tehniskā projekta līmenim, mazina nepieciešamību veikt grozījumus un projekta pielāgošanu būvdarbu laikā.

Piemērojamība un termiņi

Attiecas uz jaunu būvniecību un pārbūvēm, neatkarīgi no prioritātes. Plānots, ka likumprojekts tiek pieņemts līdz **21.06.2026.** un stāsies spēkā **2027. gada 1. martā.**

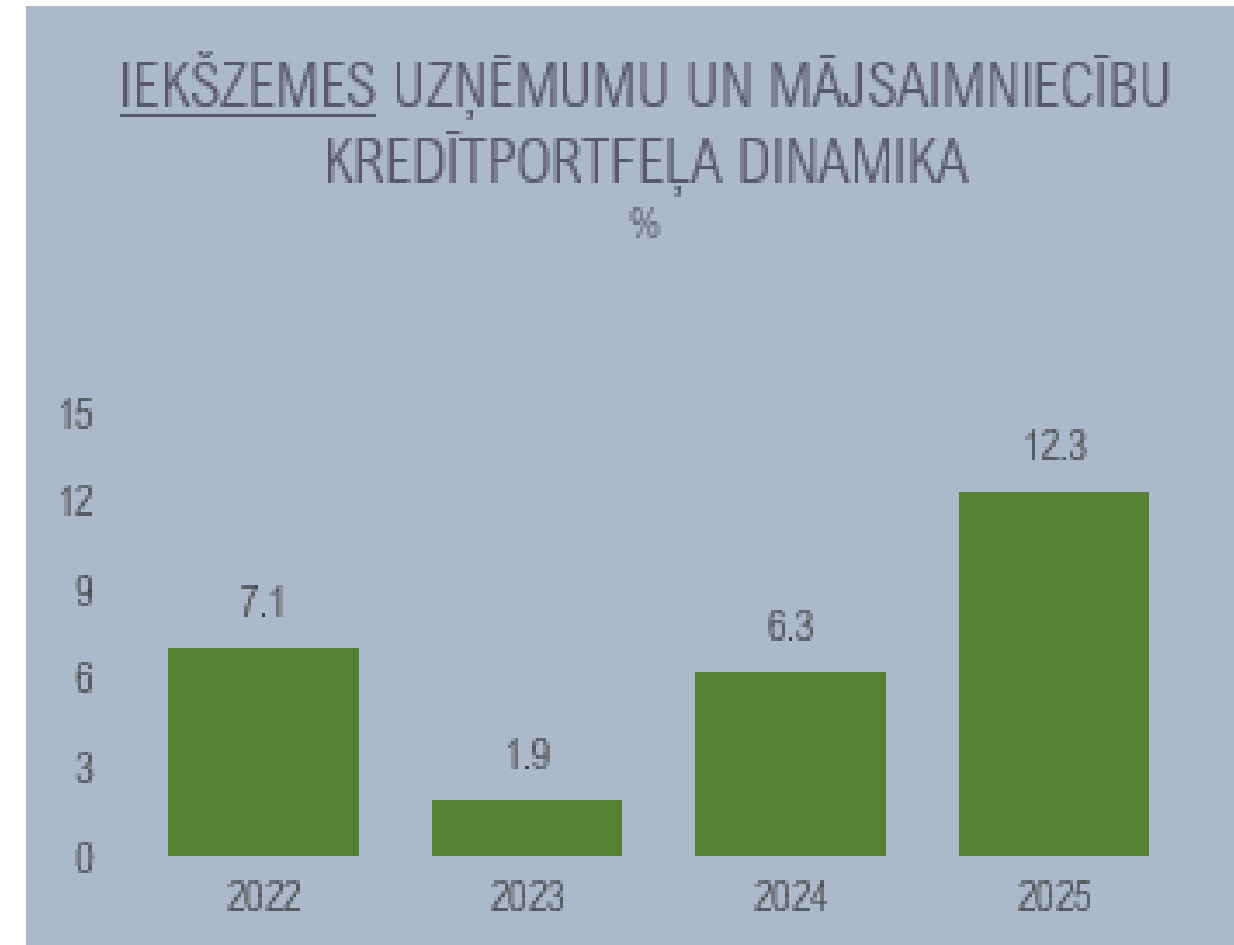
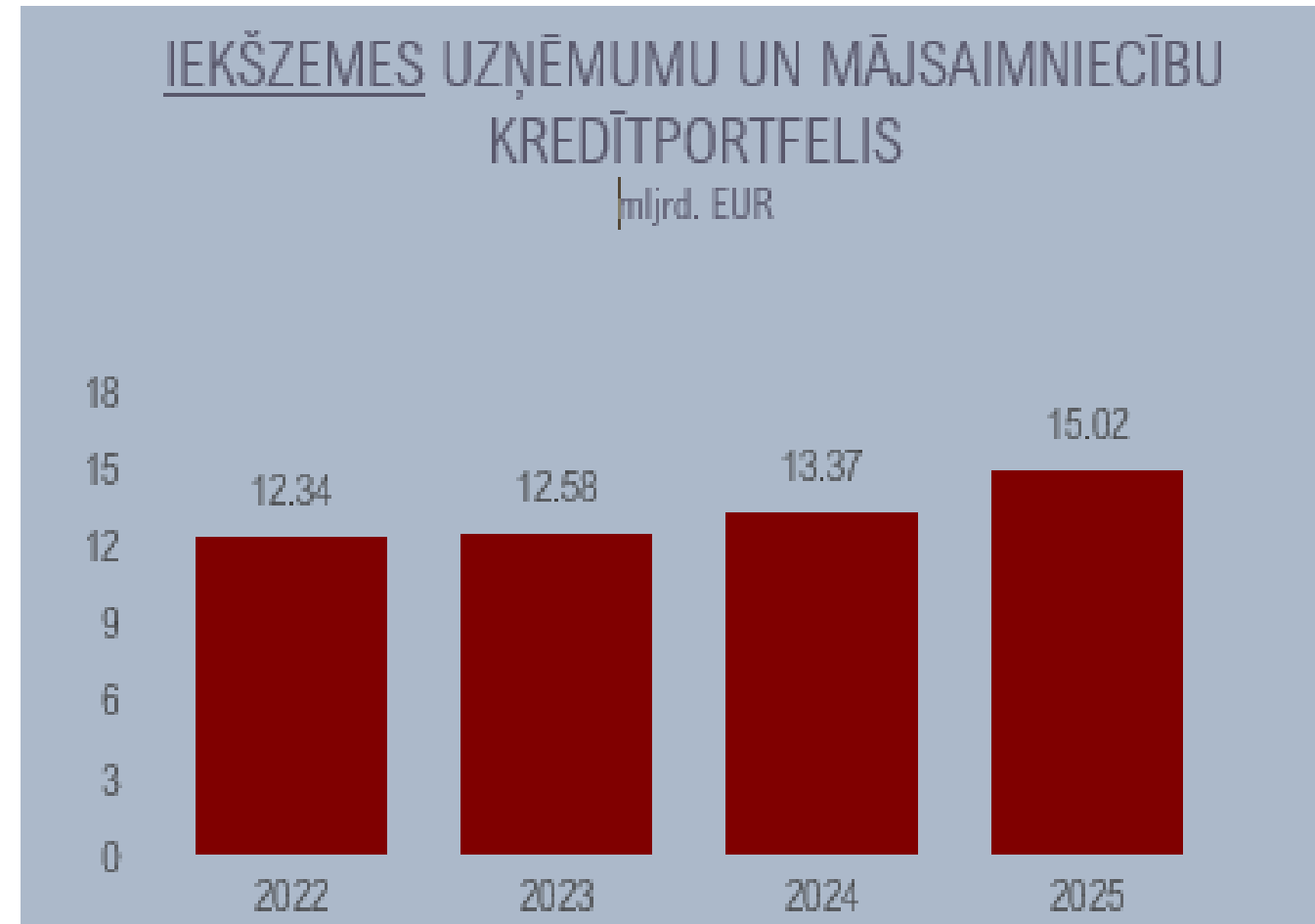

Ekonomikas ministrija

KREDITĒŠANAS KĀPUMS

2024.-2025.GADS

+ 1 MILJARDS EUR
UZŅĒMUMIEM

12% KREDĪTPORTFEĻA
KĀPUMS

SOLIDARITĀTES IEMAKSAS - IEŅĒMUMI BUDŽETĀ 2025.G. BIJA 74,1 milj. EUR, 2026.G. 1.CET. – 17,3 milj. EUR

Ekonomikas ministrija

ALTUM KREDITĒŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES

2023.-2026.GADS (APRĪLIS)

PROGRAMMA	ATBALSTĪTIE KOMERSANTI	SNIEGTAIS FINANSĒJUMS, milj. EUR
AIZDEVUMI UZŅĒMUMU DIGITALIZĀCIJAI	154	62,11
GARANTIJAS	314	30,08
IESPĒJKAPITĀLA IEGULDĪJUMI	28	9,09
STARTA AIZDEVUMI	680	32,1
AIZDEVUMI PRODUKTIVITĀTES KĀPINĀŠANAI	49	23,31
ĪSTERMIŅA EKSPORTA KREDĪTA GARANTIJAS	33	22,3
INOVĀCIJU AIZDEVUMI	4	3,96
INVESTĪCIJU FONDS	35	232,6
UZŅĒMUMU ENERGOEFEKTIVITĀTE	584	40,4
DAUDZDZĪVOKĻU ĒKU ENERGOEFEKTIVITĀTE	99 ĒKAS	53,7
AIZDEVUMS DAUDZDZĪVOKĻU MĀJU REMONTIEM (REMONTA FONDS)	404 ĒKAS	33,8
DAUDZDZĪVOKĻU MĀJOKĻU PROGRAMMA	291 LĪGUMI	120
SUBSĪDIJA "BALSTS" DAUDZBĒRNU ĢIMENĒM	1 644 ĢIMENES	14
MĀJOKĻU GARANTIJA ĢIMENĒM AR BĒRNIEM	10 280 ĢIMENES	102
MĀJOKĻU GARANTIJA JAUNAJIEM SPECIĀLISTIEM	3 014 SPECIĀLISTI	29,6
HIPOTEKĀRIE AIZDEVUMI PRIVĀTPERSONĀM MĀJOKĻU IEGĀDEI REĢIONOS	70 PRIVĀTPERSONAS	2,7
ZEMAS ĪRES MAKSAS MĀJOKĻU BŪVNICĪBAS AIZDEVUMS AR KAPITĀLA ATLAIDI	11	63,6
BALTIJAS INOVĀCIJAS FONDS	144	831

Ekonomikas ministrija

KREDITĒŠANAS VEICINĀŠANAS AKTIVITĀTES

2023.-2026.GADS (APRĪLIS)

ALTUM SAMAZINĀTAS NODROŠINĀJUMA PRASĪBAS AIZDEVUMIEM LĪDZ 100 000 EUR

Kopā izsniegti aizdevumi **74.3** milj. EUR, **2175** darījumi

JAUNA HIPOTEKĀRĀS KREDITĒŠANAS PROGRAMMA REĢIONOS ĀRPUS RĪGAS UN PIERĪGAS - 25.8 milj. EUR

ALTUM BEZPROCENTU AIZDEVUMS LATVIJAS AUSTRUMU PIEROBEŽĀ – 0%LIKME

- ✓ Alūksnes novads
- ✓ Balvu novads
- ✓ Ludzas novads
- ✓ Krāslavas novads
- ✓ Augšdaugavas novads

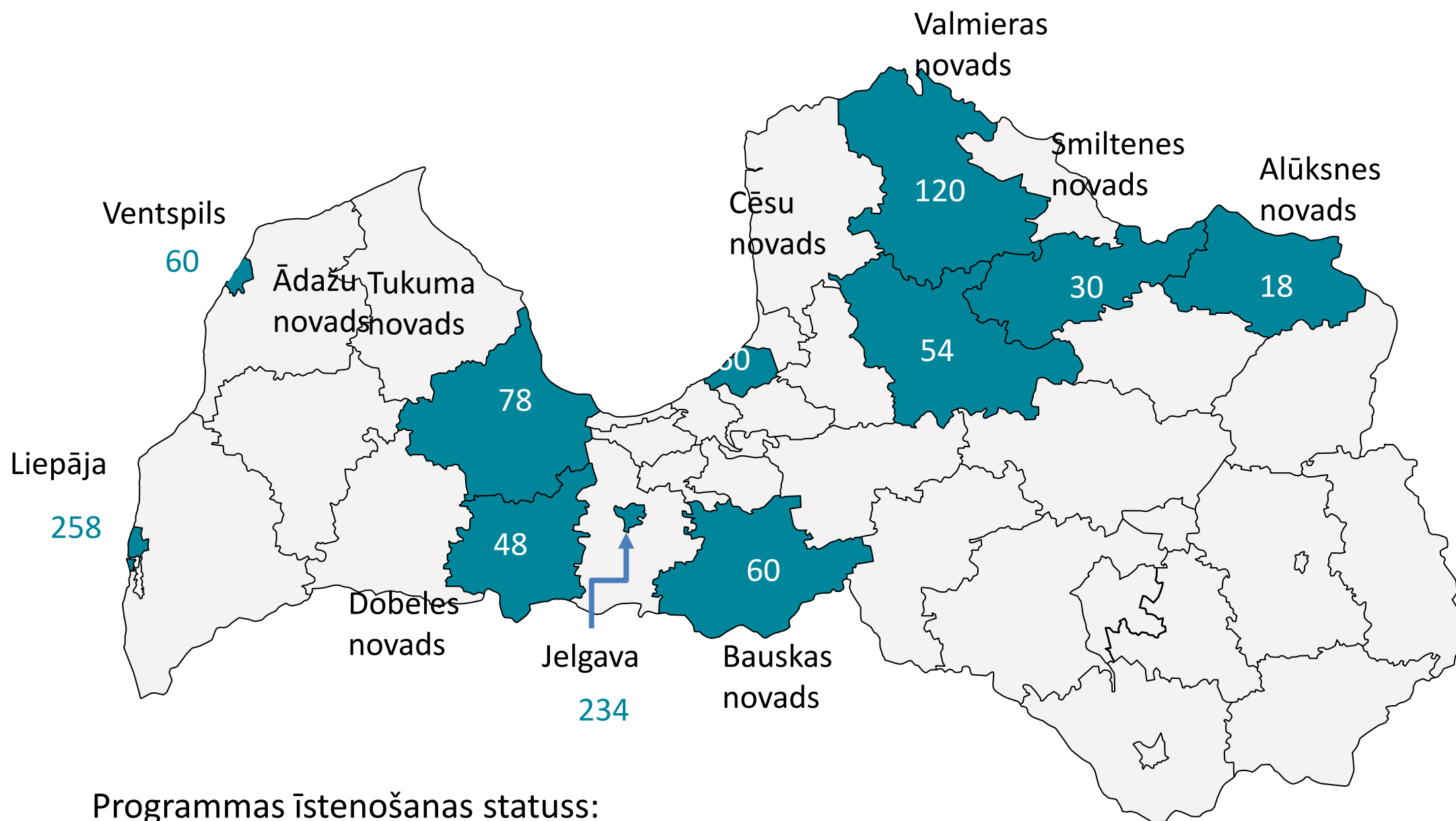
ATVĒRTA BALTIJAS INOVĀCIJAS FONDA 3. KĀRTA – PIEEJAMI 225 milj. EUR

IZSTRĀDĒ PAŠU KAPITĀLA FONDS UZŅĒMUMU IZAUGSMEI – 100 milj. EUR

Zemas īres maksas mājokļu būvniecība reģionos

Programmas īstenošanas statuss:

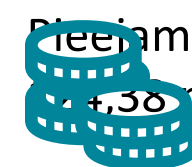
- 14 aizdevumu līgumi par 1020 dzīvokļu būvniecību, tai skaitā,
- ekspluatācijā nodoti 356 dzīvokļi

Plānotais atbalsta programmas rezultāts:

1 160 dzīvokļi reģionos līdz
2027./2028. gadam

Plānotais programmas rezultāts ~ 1.5 reizes (2 būvniecības gados)
pārsniegs no 2010. līdz 2024.gadā kopumā reģionos uzbūvēto dzīvokļu
skaitu (692 dzīvokļi)

Pieņemtais kopējais finansējums:

4,58 milj. EUR

Kopš programmas uzsākšanas finansējums palielināts vairāk kā 2,5 x
augstā pieprasījuma dēļ

Hipotekārie aizdevumi mājokļa iegādei reģionos

(kopš 2025.gada oktobra beigām)

Programmas īstenošanas statuss:

- 604 iesniegti pieteikumi par 23,972 milj. EUR
- 149 apstiprināti pieteikumi par 5,98 milj. EUR
- 92 aizdevumu līgumi par 3,61 milj. EUR

- Aizņēmēja vidējais vecums 35 gadi

- 63 % aizņēmēju ir ģimenes ar bērniem

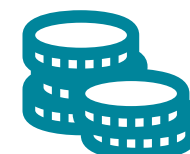
Apstiprinātie aizdevumi sadalījumā pa reģioniem:

- VIDZEME: 32 %
- ZEMGALE: 29%
- KURZEME: 24 %
- LATGALE: 15%

Plānotais atbalsta programmas rezultāts:

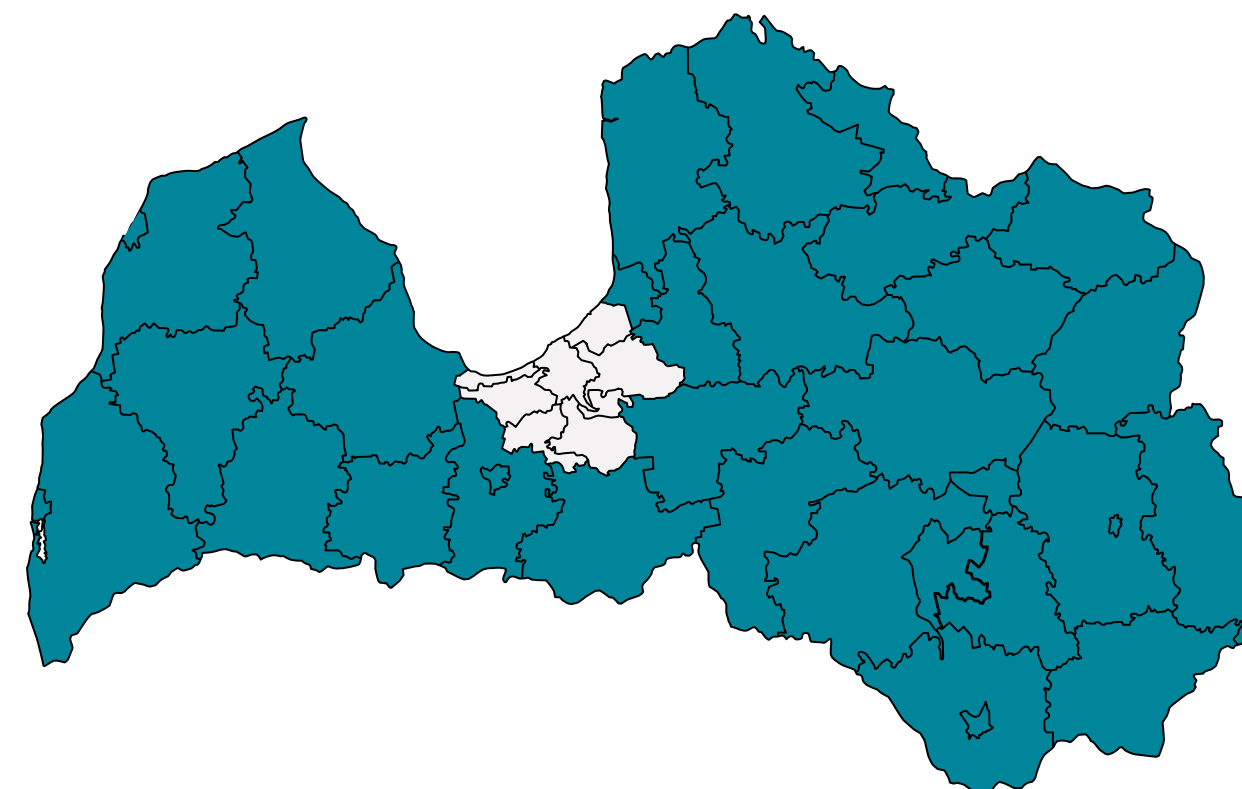
atbalstītas vismaz 3000 mājsaimniecības

Pieejamais kopējais finansējums:

105 milj. EUR

Atbalstāmās teritorijas

Ekonomikas ministrija

Paldies!

 @EM_gov_lv,

   /ekonomikasministrija

 www.em.gov.lv

 Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519, Latvija

 +371 67013100

 pasts@em.gov.lv